

**“Verder bouwen
aan het netwerk van
regionale samenwerking”**

Jaarverslag Transmuralis

2020

2 juni 2021

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag 2020 van de stichting Transmuraal Netwerk Zuid-Holland Noord, Transmuralis. In dit jaarverslag beschrijven wij de ontwikkelingen van Transmuralis in het afgelopen jaar en de resultaten die wij hierbij hebben behaald.

Het jaar 2020 was een bijzonder jaar voor de zorg en daarmee ook voor Transmuralis. Na een voortvarende start in het eerste kwartaal, waarin de opbrengsten uit onze strategiesessies een verdere uitwerking kregen, werd Nederland halverwege maart nadrukkelijk geconfronteerd met de verspreiding van het Covid-19 virus. De hierop volgende 'coronacrisis' houdt Nederland nu al meer dan een jaar in haar greep.

De ingrijpend gewijzigde omstandigheden hebben vanzelfsprekend ook impact gehad op de doelstellingen en resultaten van Transmuralis voor 2020. Toch kon door het inzetten van andere (digitale) werkvormen en de flexibiliteit van al onze samenwerkingspartners gelukkig nog veel worden gerealiseerd door onze projectteams en netwerken Dementie, CVA, Geestelijke Verzorging en Palliatieve zorg.

In 2020 hebben wij met elkaar ook verdere stappen gezet in het uitbouwen van het bestuurlijk platform voor regionale samenwerking in Zuid Holland Noord. In lijn met onze nieuwe strategie is de bestuurlijke agenda van Transmuralis uitgebreid met thema's die nog nadrukkelijker invulling geven aan onze collectieve ambitie om er te zijn voor alle kwetsbaren in de regio en iedereen die ketenzorg nodig heeft.

In 2020 heeft deze ambitie zich gericht op het onderbrengen van het programma de Juiste Zorg op de Juiste Plek binnen Transmuralis. Een beweging om het dagelijks functioneren van de mens weer centraal te stellen en de zorg toekomstbestendig te maken. Hierbinnen worden inmiddels een aantal mooie projecten uitgewerkt om zorg te voorkomen, te vervangen of te verplaatsen. Een ontwikkeling die zich ook de komende jaren zal voortzetten.

Onze bredere agenda heeft ook geresulteerd in het uitbreiden van het stichtingsbestuur om zo de juiste stakeholders samen te brengen aan één bestuurlijke tafel waar afstemming kan plaatsvinden en samenhang in beleid kan worden bereikt. Zo zijn onder andere Zorg & Zekerheid en de GGD Hollands Midden toegetreden tot het Algemeen Bestuur. In 2021 zal dit bestuurlijke platform nog verder worden versterkt waarbij ook nadrukkelijk de verbinding tussen zorg en welzijn centraal staat.

Naast uitbreidingen heeft de samenstelling van ons bestuur ook enkele andere wijzigingen gekend. Zonder hierbij anderen te kort te willen doen wil ik in dit kader Lita Berkhout hartelijk danken voor alle jaren waarin zij als voorzitter leiding heeft gegeven aan Transmuralis. Met groot vertrouwen in de voortzetting van de mooie samenwerking in de regio mocht ik begin 2021 haar voorzittersrol overnemen.

Ik wens u daarom namens de bestuursleden van Transmuralis veel herkenning en inspiratie bij het lezen van dit Jaarverslag 2020.

21 mei 2021

Lia de Jongh
Voorzitter Transmuralis en voorzitter raad van bestuur Topaz

Bestuursverslag Transmuralis 2020

“Uitbouwen van het bestuurlijk platform voor regionale samenwerking”

Algemeen

Al vanaf de oprichting in december 2012 richt Transmuralis zich op het verbeteren van de transmurale zorg (ketenzorg) in Zuid-Holland Noord. Inmiddels is Transmuralis hét samenwerkingsverband van meer dan 30 zorgorganisaties in de regio Zuid-Holland Noord. Onze zorgorganisaties variëren van o.a. ziekenhuizen tot verpleeg- en verzorgingshuizen, thuiszorgorganisaties, revalidatiezorg, hospices, huisartsen en de geestelijke gezondheidszorg. Transmuralis bevordert in opdracht van onze deelnemers de kwaliteit en regionale samenhang in de zorg en stelt daarbij de behoefte van de zorgvrager (en zijn naasten) centraal. Door samen te werken en door het ontwikkelen en borgen van gezamenlijke afspraken zorgen wij ervoor dat zorgvragers en zorgverleners minder knelpunten in de (transmurale) zorg in de regio ervaren.

Via projecten en programma's werkt Transmuralis op een gestructureerde en doelmatig wijze aan het verbeteren van de zorg in de regio. Samen met de professionals uit de bij ons aangesloten organisaties mobiliseren wij de deskundigheid die nodig is voor het oplossen van vraagstukken en het implementeren van oplossingen. Waar van toepassing vullen wij dit aan met externe projectondersteuning. Na het opleveren van het projectresultaat zorgt onze kwaliteitsfunctionaris voor adequate borging en monitoring van de gewenste verbeteringen zodat de patiënt, cliënt of inwoner écht iets merkt van onze oplossingen.

Via netwerken stimuleert Transmuralis de afstemming en regie van de transmurale zorg in de regio. Onze netwerken bestaan uit de bij ons aangesloten organisaties en richten zich op de best afgestemde zorg voor specifieke doelgroepen en ziektebeelden. Wij hebben onze netwerken zo ontwikkeld dat zij als resultaat van samenspel tussen professionals en bestuurders afspraken kunnen maken tussen zorgpartijen om de transmurale zorg te verbeteren. Hierbij gaat het vaak om het verbeteren van de overdracht tussen organisaties door het opstellen van werkafspraken, inzicht krijgen in elkaars organisatie en soms simpelweg het kennen van elkaar. Daarnaast fungeren de netwerken als learning community en kennisplatform voor een steeds grotere groep professionals uit de regio.

Ontwikkelingen 2020

Het jaar 2020 is een bijzonder jaar geweest voor de zorg en ook voor samenwerkingsorganisatie Transmuralis. Na een voortvarende start in het eerste kwartaal, waarin de opbrengsten uit de strategiesessies een verdere uitwerking kregen, werd Nederland halverwege maart nadrukkelijk geconfronteerd met de verspreiding van het Covid-19 virus. De hierop volgende 'coronacrisis' houdt Nederland nu al bijna een jaar in haar greep.

De ingrijpend gewijzigde omstandigheden hebben vanzelfsprekend ook impact gehad op de in het jaarplan 2020 geformuleerde doelstellingen en te behalen resultaten van Transmuralis. Deze doelstellingen zijn in het jaar telkens op actualiteit en relevantie geëvalueerd, waarna kon worden geconcludeerd dat deze als gevolg van de coronacrisis (nog) niet significant op inhoud hoefden te worden bijgesteld. Wel is bij de uitvoering van activiteiten vanzelfsprekend rekening gehouden met de belastbaarheid van organisaties en professionals.

Tegelijkertijd zijn Bestuurders van Transmuralis in de crisisperiode actief betrokken geweest om met elkaar en met het Regionaal Overleg Acute Zorgketen (ROAZ regio West) de acute zorg in de regio Zuid-Holland Noord te coördineren en af te stemmen.

De gedwongen fysieke afstand tot elkaar vroeg andere vormen van overleg en afstemming en activiteiten zijn verschoven in de tijd. Grote fysieke netwerkbijeenkomsten of scholingen konden ondanks de grote belangstelling en behoefte helaas niet altijd doorgaan. Waar mogelijk is dit alsnog digitaal aangeboden.

Verder bouwen aan een bestuurlijk platform Zuid-Holland Noord

Vanuit haar statutaire doelstellingen heeft Transmuralis ook in 2020 ingezet op het bevorderen van transmurale zorg in de regio Zuid Holland-Noord. Dit betekent het verder ontwikkelen van het samenwerkingsverband van organisaties, het oplossen van transmurale knelpunten en het verbeteren van de ketenzorg op de domeinen Dementie, Palliatieve Zorg en CVA. Daarnaast is het netwerk Geestelijke Verzorging in de vorm van het (virtuele) Centrum voor levensvragen Zuid-Holland Noord goed geborgd in de Transmuralisorganisatie.

Tijdens de strategie dag van december 2019 heeft het Algemeen Bestuur van Transmuralis de contouren geschetst voor de komende jaren. Hierbij is gekozen om naast voornoemde doelstellingen en thema's ook de regionale agenda ZHN meer nadrukkelijk binnen Transmuralis te positioneren. Deze regionale agenda ZHN heeft zich de afgelopen jaren ontwikkeld vanuit een eerder geformuleerde regionale visie, de opgaven uit het landelijke programma De Juiste Zorg op de Juiste Plek en het in april 2019 gezamenlijk ontwikkelde JZJP regiobeeld Zuid-Holland Noord. Dit laatste beeld gaf bestuurders aanleiding om het thema Kwetsbare ouderen als eerste gezamenlijke prioriteit te benoemen en hiervoor een programmaplan op te stellen. Tegelijkertijd blijven ontwikkelingen op landelijk en regionaal niveau vragen om evaluatie van de ambities of eerder gekozen programmaonderdelen. Recent is hier tijdens een strategiedag verder invulling aan gegeven.

Verder bouwen aan de samenwerkingsorganisatie

Het jaar 2020 heeft zich voor Transmuralis gekenmerkt door een aantal mooie ontwikkelingen. Onze bredere agenda heeft geresulteerd in het uitbreiden van het stichtingsbestuur om zo de juiste stakeholders samen te brengen aan één bestuurlijke tafel waar afstemming kan plaatsvinden en samenhang in beleid kan worden bereikt. Zo zijn onder andere Zorg & Zekerheid en de GGD Hollands Midden toegetreden tot het Algemeen Bestuur. In 2021 zal dit bestuurlijke platform nog verder worden versterkt waarbij ook nadrukkelijk de verbinding tussen zorg en welzijn centraal staat. Daarnaast hebben wij drie nieuwe deelnemers mogen verwelkomen.

Om onze organisatie goed aan te sluiten op de veranderingen in de omgeving zijn overlegstructuren geoptimaliseerd en reglementen geactualiseerd. Van onze stakeholders ontvingen wij ook in 2020 positieve feedback waaruit blijkt dat de ingeslagen (resultaatgerichte) koers goed aansluit op de behoeften en verwachtingen van de omgeving. Dit zien wij ook terug in de (digitale) activiteiten die door een steeds grotere groep zorgprofessionals worden bezocht en gewaardeerd. Door middel van onze nieuwsbrief (6 keer in 2020) informeerden wij telkens circa 700 zorgprofessionals over actuele thema's en activiteiten en wisten wij de verbinding in een tijd waarin fysieke bijeenkomsten minder mogelijk waren toch te behouden.

De samenwerking in de regio met collega-organisaties zoals Sleutelnet en Reos is verder verstevigd en heeft geleid tot een betere aansluiting van doelstellingen en heldere positionering. Ook heeft regelmatig afstemming plaatsgevonden met het Universitair Netwerk voor de Care sector Zuid-Holland (UNC-ZH) op de thema's palliatieve zorg en dementie.

Transmuralis vaart ook in 2020 weer een stabiele inhoudelijke en financiële koers wat ondanks de onvoorspelbaarheid in het jaar tot uitdrukking kwam in een positief financieel resultaat dat past bij het type organisatie.

Samengevat kon ondanks de coronacrisis ook in 2020 toch nog veel gerealiseerd worden binnen de projecten en netwerken Dementie, Palliatieve zorg, CVA en Geestelijke Verzorging. Hiermee is met elkaar toch weer een belangrijke bijdrage geleverd aan de verbetering van de zorg in Zuid-Holland Noord.

Besluitenlijst Algemeen Bestuur Transmuralis 2020

Het Algemeen Bestuur Transmuralis heeft in haar vier vergaderingen in 2020 (ondermeer) de volgende besluiten genomen:

- Vaststelling van het Jaarverslag en Jaarrekening 2019
- Vaststelling van het geactualiseerde Deelnemersreglement versie 1.2
- Onderbrengen van de regionale agenda ZH-N van Bestuurderstafel naar Transmuralis
- Uitbreiding van het Algemeen Bestuur in lijn met de brede regionale agenda
- Borging van het project RAP-ZHN bij Transmuralis (in 2021)
- Vaststelling van het Programmaplan Kwetsbare Ouderen in het kader van JZJP
- Vaststelling van projectopzet Klein leed, Zorg & Welzijn, Opsporen kwetsbare ouderen
- Toetreding van Z&Z en GGD-HM tot het Algemeen Bestuur van Transmuralis
- Toetreding HomeInstead, Amandihuis en Allcura-zorg als deelnemer van Transmuralis
- Vaststelling Jaarplan(nen) en Begroting 2021.

Resultaten uit de verbeterprojecten en initiatieven 2020

In het jaarplan 2020 zijn een aantal ambities, initiatieven en verbeterprojecten genoemd om de transmurale zorg in Zuid-Holland Noord te verbeteren. De ingrijpend gewijzigde omstandigheden als gevolg van Covid hebben vanzelfsprekend hierop ook impact gehad. Toch kon door het inzetten van andere (digitale) werkvormen en de flexibiliteit van al onze samenwerkingspartners gelukkig nog veel worden bereikt. Ten aanzien van de implementatie van verbetervoorstellen in de organisaties kan hierbij worden opgemerkt dat in overleg met betrokkenen een aantal trajecten in de tijd is verschoven (ook naar 2021) om de zorgprofessionals tijdens de enorme werkdruk niet onnodig te belasten.

Programma Juiste Zorg op de Juiste Plek:

In lijn met de nieuwe strategie is de bestuurlijke agenda van Transmuralis uitgebreid met thema's die nog nadrukkelijker invulling geven aan onze collectieve ambitie om er te zijn voor alle kwetsbaren in de regio en iedereen die ketenzorg nodig heeft. In 2020 heeft deze ambitie zich gericht op het onderbrengen van het programma de Juiste Zorg op de Juiste Plek binnen Transmuralis. Een beweging om het dagelijks functioneren van de mens weer centraal te stellen en de zorg toekomstbestendig te maken. De regionale beleidsgroep van Transmuralis heeft in 2020 in projectteams de JZJP-programmaonderdelen Opsporen kwetsbare ouderen, Klein Leed, en (de werkconferentie) Verbinden zorg en welzijn (waaronder ook de thema's Preventie en positieve gezondheid zijn ondergebracht) uitgewerkt en voorbereid op de uitvoering in 2021. Een ontwikkeling waarin ook de komende jaren zal worden geïnvesteerd.

Warme overdracht

De Warme overdracht (Transmurale Zorgbrug ZHN) ondersteunt in de begeleiding van kwetsbare ouderen die na een ziekenhuisopname weer thuis komen. Na een uitgebreide pilot is het model Warme overdracht inmiddels in de regio Zuid-Holland Noord geïmplementeerd. Na eerdere implementatie bij Alrijne Zorggroep, ActiVite, Libertas Leiden en Marente is de Warme overdracht ook binnen het LUMC geïmplementeerd en vindt implementatie momenteel plaats bij andere thuiszorgorganisaties. Het beoogde einddoel is om van Warme overdracht de norm in de regio te maken en alle bij Transmuralis aangesloten thuiszorgorganisaties hiervoor te motiveren. Zowel vanuit de kant van de ziekenhuizen, de thuiszorgorganisaties als ook vanuit de patiënten wordt deze aanpak positief gewaardeerd.

Medicatieveiligheid in de keten

In 2020 zijn de eerder aangedragen knelpunten in de ketenoverdracht verder onderzocht door middel van het afnemen van een (digitale) enquête onder ca. 50 zorgprofessionals uit ziekenhuizen, apotheken en VVT-organisaties (intramuraal en extramuraal). Op basis van de uitkomsten van deze enquête kon worden vastgesteld welke knelpunten naar mening van de professionals inmiddels waren opgelost, welke nog bestaan en in welke mate deze in de praktijk worden ervaren. De geïnventariseerde knelpunten en voorgestelde oplossingsvoorstellen zijn vervolgens tijdens bijeenkomsten met referentiegroepen besproken en beoordeeld op effectiviteit en haalbaarheid. De uitkomsten van deze bijeenkomsten zijn uitgewerkt in verbetervoorstellen die (in afstemming met de belanghebbenden en partner Sleutelnet) in 2021 worden geïmplementeerd. Met de planning hiervan is rekening gehouden met de belastbaarheid van betrokken organisaties in verband met de druk door Covid.

Wet zorg & dwang (wzd)

Een diverse groep zorgprofessionals, vanuit verschillende deelnemers van Transmuralis, kwam driemaandelijks bijeen om de stand van zaken van de wzd door te nemen en casuïstiek te delen. Door de deelnemers van het overleg is een samenwerkingsafpraak voor inzet van elkaars externe deskundige uitgewerkt die momenteel wordt (proef)geïmplementeerd in een cluster. De casuïstiekbesprekingen zijn digitaal voortgezet waarbij ook CIZ aanwezig was voor nadere toelichting op de wet en interpretatie van casuïstiek. In een recente evaluatie onder deelnemers is gebleken dat de implementatie van wzd in de intramurale setting inmiddels vergevorderd is en geen structureel regionaal georganiseerd overleg meer behoeft. Ten aanzien van kennisdeling en casuïstiekbespreking over de extramurale setting wordt nagegaan of in het tweede deel van 2021 een nieuwe reeks overleggen zal worden gestart. Dit ook in afstemming met andere regionale initiatieven op dit onderwerp.

Beschrijving netwerkactiviteiten

Transmuralis geeft invulling aan de missie en visie via netwerken en projecten. Hierna volgt een meer uitgebreid overzicht van activiteiten in 2020, geordend naar de verschillende netwerken.

Netwerk Dementie Zuid-Holland Noord 2020

Algemeen

Dementie is de naam voor een combinatie van symptomen (een syndroom), waarbij de hersenen informatie niet meer goed kunnen verwerken. Dementie is een verzamelnaam voor ruim vijftig ziektes. De meest voorkomende vorm van dementie is de ziekte van Alzheimer. Daarnaast komen vasculaire dementie, frontotemporale dementie (FTD) en Lewy body dementie veel voor. De bekendste symptomen zijn geheugenverlies en veranderend gedrag. Mensen met dementie krijgen gedurende het ziekteproces te maken met problemen op meerdere levensgebieden en ze worden steeds meer afhankelijk van anderen. Dementie heeft dus grote impact op iemands leven én op dat van de omgeving. Mantelzorgers kunnen (over)belast raken door de toenemende zorg.

Mensen met dementie

Momenteel zijn er meer dan 8.000 mensen met dementie in Zuid-Holland Noord. Gemiddeld zijn er drie mensen betrokken bij de zorg voor iemand met dementie. Dit betekent dat ongeveer 32.000 mensen in onze regio te maken hebben met dementie. Alzheimer Nederland heeft berekend dat in 2025 in Zuid-Holland Noord 10.950 mensen met dementie zullen wonen. Door verschillen in de bevolkingssamenstelling zijn de verschillen tussen gemeenten in de regio groot. De groei varieert van 10 procent voor de gemeente Leiden tot 51 procent voor de gemeente Nieuwkoop.

Het netwerk Dementie van Transmuralis is verantwoordelijk voor de dementieketen in Zuid-Holland Noord. Basis van ons netwerk is dat de cliënt vanaf de eerste dementieverschijnselen ('Niet pluis') tot en met het overlijden en nazorg een vloeiende, heldere keten van dementiezorg ervaart, waarbij altijd de wensen en behoeften van de cliënt en de ondersteuning van haar of zijn sociale omgeving het uitgangspunt zijn. De vernieuwde Zorgstandaard Dementie is daarbij de leidraad voor het netwerk Dementie. Het regionale netwerk Dementie wordt gefinancierd door Zorg & Zekerheid die op voorstel van het netwerk de inhoud van het jaarplan vaststelt.

Overzicht activiteiten 2020 netwerk Dementie

Onderstaand vindt u een beknopte opsomming van (een relevant deel van) de door Transmuralis uitgevoerde activiteiten binnen het netwerk Dementie in 2020:

Deskundigheidsbevordering:

- Het netwerk Dementie Zuid-Holland Noord heeft zich in 2020 gericht op de bevordering van deskundigheid door middel van netwerkbijeenkomsten, bespreking van casuïstiek (met casemanagers, psychologen en specialisten ouderengeneeskunde) en overleggen ten behoeve van het vergroten van de kwaliteit van het casemanagement.
- In drie bijeenkomsten is gesproken over Geestelijke verzorging bij mensen met dementie, hoe werkt dat? Wat zijn vraagstukken die besproken kunnen worden en hoe regel je een geestelijk verzorger in de regio? Deelnemers waren onder andere casemanagers dementie en geestelijk verzorgers.

- Er zijn 16 Casemanagement & casuïstiekbijeenkomsten georganiseerd (voor het grootste deel digitaal) in 3 subregio's voor ca. 75 casemanagers.

Verbeteren kwaliteit regionale dementiezorg:

- De nieuwe landelijke Zorgstandaard Dementie is geanalyseerd en afgestemd op het jaarplan. Er is een voorstel uitgewerkt voor een hierbij passend (regionaal) lerend netwerk dementie waarbij door middel van een gestructureerde aanpak verbeterpunten worden opgehaald, geanalyseerd, opgelost en geborgd. De eerste verbeterpunten wordt inmiddels op deze wijze aangepakt.

Verstevigen verbinding zorg met welzijn:

- Met Alphen aan den Rijn zijn ervaringen van mensen met dementie en mantelzorgers in kaart gebracht tot een (domeinoverstijgende) klantreis. Inwoners met dementie en mantelzorgers werden geïnterviewd en hun ervaring met dementie in de gemeente Alphen aan den Rijn werd in beeld gebracht. Betrokken professionals en vrijwilligers gingen aan de slag met de verbeterpunten. Voor de zomer van 2021 staat de afronding gepland en na de zomer 2021 worden de resultaten gedeeld met de rest van de regio.

Verbeteren afstemming regionale productie:

- Het regiobeeld dementie met hierin de toekomstige vraagontwikkeling van dementiezorg per gemeente is besproken en verspreid onder de netwerkleden ten behoeve van gesprekken met netwerkpartners en gemeenten.
- Een gedeeld beeld van de opgave is een belangrijk vertrekpunt om nog beter, slimmer en efficiënter aan te sluiten bij de vraag van de cliënt en de samenwerking te bevorderen tussen de diverse partijen. Het regiobeeld geeft niet alleen een kwantitatieve inkijk in de regionale opgave, maar laat ook zien wat de situatie per gemeente is, nu en in de toekomst. Het rapport is beschikbaar via onze website.

Versterken dementievriendelijkheid van de regio:

- In de gemeente Kaag en Braassem werd een start gemaakt met het digitaal verbinden van het wijksamenwerkingsverband. Om mensen met dementie en hun naasten nog beter te ondersteunen gaan meer professionals gebruik maken van de ZorgApp. Binnen de pilot krijgen professionals, betrokken bij dementie in Kaag en Braassem, toegang tot de ZorgApp. Zij kunnen zo verbonden worden met andere professionals die al toegang hadden. Werkafspraken rondom dementie in Kaag en Braassem worden geplaatst in de ZorgApp zodat ze makkelijker vindbaar zijn. In de wie-is-wie functie kan iedereen elkaar terugvinden en kan ook de verbinding met de rest van de regio gemaakt worden.
- In Leiden is gestart met een stad- en wijkgerichte aanpak dementie. Dementiebetrokkene in de gemeente (waaronder Transmuralis) richten zich op het vraagstuk: hoe werken wij samen met de Leidse gemeenschap aan een stad waar het voor mensen met dementie en hun mantelzorgers goed wonen is. Zowel stadsbrede thema's (o.a. sport, cultuur, kennis) worden opgepakt als een aanpak in de wijken Merenwijk, Mors, en Roodenburg.
- Er is een regionaal netwerk opgezet met ambassadeurs dementievriendelijk in (bijna) elke gemeente. Op de website wordt praktische kennis gedeeld, ervaringen en best-practices uitgewisseld en onderling inspiratie opgedaan. Op de website en nieuwsbrief is een nieuwe rubriek gestart waarbij ter inspiratie steeds 'gegluurd' wordt bij een andere gemeente om te zien op welke manier er gewerkt wordt aan een dementievriendelijke gemeenschap en met welke resultaten. In 2020 ging het om Noordwijk, Lisse en Teylingen.

Verbeteren vindbaarheid en informatievoorziening:

- De website van Transmuralis is inhoudelijk vernieuwd en biedt zorgverleners nu praktische en naslaginformatie.
- Het toenemende gebruik van de ZorgApp ZHN is geëvalueerd en er zijn meer dan 445 informatiegidsen verstrekt. In 2020 is ook aan de nieuwe infogids gewerkt die in januari 2021 uitgebracht is.

Netwerk Palliatieve zorg 2020

Algemeen

De palliatieve fase begint op het moment dat genezing niet (meer) mogelijk is. Omdat iemand niet meer kan genezen en nog wel een (lange) tijd met deze ziekte leeft, is het primaire doel van palliatieve zorg om de kwaliteit van leven van de cliënt te behouden en waar mogelijk te verbeteren. In de palliatieve zorg is aandacht voor lichamelijke, sociale, psychische én spirituele dimensies. Daarnaast is het ondersteunen van naasten ook een belangrijk onderdeel van palliatieve zorg. Palliatieve zorg is zorg op maat, specifiek en persoonlijk en soms ook erg complex. Het is dan ook bij uitstek multidisciplinaire zorg.

Het is onze visie dat iedere burger in Zuid-Holland Noord is verzekerd van goede palliatieve zorg op de juiste plaats, op het juiste moment en met de juiste zorg en ondersteuning vanuit eigen regio. Het netwerk creëert verbinding tussen zorgorganisaties en zorgverleners, zodat zij samen de palliatieve zorg blijven verbeteren. Wij geloven in zorg die de patiënt en naaste(n) centraal plaatst en getuigt van 'afgestemd zijn op', aandacht en respect en die de behoefte aan eigen regio en kracht van de patiënt ondersteunt. We realiseren deze visie door het ontwikkelen en uitvoeren van projecten en het organiseren van netwerkactiviteiten. Waar mogelijk en efficiënt zoeken we de samenwerking met partners.

Overzicht activiteiten 2020 netwerk Palliatieve zorg

Het netwerk Palliatieve zorg Zuid-Holland Noord heeft zich ook in 2020 gericht op de uitvoering van haar meerjarenplan, dat haar budgettaire kader vindt in de subsidieregeling Palliatieve en Terminale zorg van het ministerie van VWS. In 2020 is onder andere door Covid grote (maatschappelijke) aandacht uitgegaan naar de kwaliteit van leven in de laatste levensfase. Dit werd urgenter door (eenzame) overlijdens in het ziekenhuis en de deels beperkte beschikbaarheid van hospices in de eerste periode van Covid.

Onderstaand vindt u een beknopte opsomming van (een relevant deel van) de door Transmuralis uitgevoerde activiteiten binnen het netwerk Palliatieve zorg in 2020:

Goede overdracht en samenwerking tussen hulpverleners

Zorgverleners zijn de patiënt en de naasten van dienst door een goede overdracht tussen 1e en 2e lijn en vice versa te realiseren. Samenwerking tussen zorgverleners en relevante kennis bij alle partijen op het juiste moment is noodzakelijk. Het gaat hierbij niet alleen over medische kennis, maar ook over psychosociale en spirituele aspecten.

- Er zijn in de regio 2 nieuwe PaTz-groepen gestart (Palliatieve Thuiszorg in Hillegom en Zoeterwoude / Hazerswoude / Kouderkerk) waarbinnen huisartsen, (wijk) verpleegkundigen en andere deskundigen samenwerken aan vroegtijdig geplande zorg op de juiste plek. Er vindt voortdurend monitoring plaats op de goede werking van eerdere interventies zoals Verpleegkundige overdracht palliatieve zorg in Point.
- Het project Specialistisch Thuisconsult Palliatieve Zorg (voorkomen van ongewenste ziekenhuisopnames in de terminale fase) is afgerond op 31 december. Positieve resultaten en gesprekken met ZenZ voor voortgang bekostiging via landelijke Beleidsregel Innovatie: TAPAS. Het specialistisch thuisconsult was een van de proeftuinen waarop deze beleidsregel gebaseerd is;
- Samenwerking Hospices en ziekenhuizen (transfer en palliatief team) met betrekking tot actuele bezoekersregelingen in relatie tot COVID-19. Per hospice is steeds inzichtelijk

- gemaakt of er toegang is voor corona patiënten;
- Evaluatie overdrachtssysteem POINT en de regionale afspraak Continuïteitsbezoeken zijn uitgevoerd. Verbeterpunten worden in 2021 opgepakt (bekendmaking en betere registratie);
- Monitoring capaciteit palliatieve bedden. Geconcludeerd is dat het aantal bedden in de regio voldoet.

Informatie en communicatie (relatie zorgverlener - patiënt/naaste):

Zorgverleners hebben oog voor de informatiebehoefte van patiënten en hun naasten en geven van daaruit goede, tijdige en op hun behoeften afgestemde informatie over de palliatieve zorg (-mogelijkheden).

- Met het consortium Propallia is een webinar Palliatieve zorg en corona georganiseerd (met meer dan 80 deelnemers). Onderwerp COVID-19: wat betekenen het ziektebeeld, de hogere sterftcijfers en de noodzakelijke beschermende maatregelen voor het verlenen van goede palliatieve zorg?
- Met een externe partij is verkend op welke wijze een groter publiek kan worden bereikt met betrekking tot keuzes in de laatste levensfase. Een regionale bijeenkomst over dit onderwerp is tot na de pandemie uitgesteld;
- Week vd vraag: deze keer is de voorlichting niet op het algemene publiek gericht, maar op zorgverleners specifiek: *Denk JIJ wel eens na over het levenseinde?*
- De wegwijzer Palliatieve zorg en de sociale kaart (regiogids) zijn geactualiseerd.

Verandering in rollen en relaties

Zorgverleners hebben oog voor de nieuwe rol die patiënten en naasten krijgen in de palliatieve fase en realiseren zich dat het omgaan met deze nieuwe rol niet alleen praktische consequenties heeft, maar ook consequenties op sociaal-emotioneel niveau. Zorgverleners zijn in staat op beide niveaus begeleiding te geven bij het zich moeten voegen in de nieuwe rollen en bij de veranderingen in relaties ten gevolge van de ziekte.

- De voorbereidingen voor de implementatie van de handreiking 'Voor- en nazorg rondom het sterven van een geliefde' (Project Oog voor Naasten), inclusief patiëntenfolder zijn getroffen. De aangevraagde subsidie is recent toegekend.

Verzorgen van kennis, scholing en uitwisseling:

- De (basis)scholing voor verpleegkundigen heeft plaatsgevonden, de scholing voor huisartsen kende grote belangstelling (110 huisartsen) maar moest uiteindelijk vanwege corona worden verzet naar januari 2021;
- Er zijn (digitale) casuïstiekbesprekingen gefaciliteerd voor Verpleegkundigen waarvan de eerste live plaatsvond (25 deelnemers, max), daarna is de bespreking naar een digitale vorm omgezet (16 deelnemers max). Alle bijeenkomsten waren direct vol;
- De scholing voor verzorgenden is geactualiseerd en heeft een nieuwe werkwijze gekregen om het dichterbij de organisaties te brengen. Het netwerk heeft 10 modules Palliatieve zorg voor verzorgenden ontwikkeld ten behoeve van in company scholing. Modules zijn flexibel af te nemen. Via een train-de-trainer systeem zijn verpleegkundigen palliatieve zorg van de eigen organisatie geschoold. Tevens kan gebruik worden gemaakt van een docentenpoule van het netwerk.

Centrum voor Levensvragen Zuid-Holland Noord 2020

(Geestelijke verzorging in de thuissituatie)

Algemeen

Vanaf 1 januari 2019 maakt het ministerie van VWS de inzet van geestelijk verzorgers in de thuissituatie mogelijk door een tijdelijke ophoging van de bijdrage aan de netwerken Palliatieve zorg. In 2020 heeft dat in Zuid-Holland Noord geresulteerd in de doorontwikkeling van het Centrum voor Levensvragen Zuid-Holland Noord, als onderdeel van Transmuralis. In 2020 is hiervoor een nieuwe website ontwikkeld en gepubliceerd (www.centrumlevensvragenzhn.nl) waarmee zorgvragers en zorgverleners worden geïnformeerd over het aanvragen van een gesprek (consult), het aanbod van geestelijk verzorgers in de regio, samenwerking en dergelijke. Inmiddels hebben zich 22 Geestelijk Verzorgers aan Transmuralis verbonden waarmee een regionale dekking is bereikt.

In het eerste kwartaal van 2020 werd vanuit het Centrum van Levensvragen een in 2019 ingezette stijging van het aantal consulten geconstateerd, met de intrede van Covid en de maatregelen met betrekking tot thuisbezoek is vanaf het tweede kwartaal het aantal consulten echter drastisch afgenomen. Vanaf het vierde kwartaal werd weer veelvuldig beroep gedaan op Geestelijk verzorgers waarbij met name zorg aan naasten van palliatieve patiënten met Covid plaatsvond (veelal opvolging van ziekenhuiszorg).

Onderstaand vindt u een beknopte opsomming van (een deel van) de door Transmuralis uitgevoerde activiteiten binnen het Centrum voor Levensvragen Zuid-Holland Noord in 2020:

Bieden van publieksvoorlichting en communicatie:

Naast de website is een informatiefolder (flyer) ontwikkeld die regionaal is verspreid. Er is met materiedeskundigen geëvalueerd op welke wijze meer bekendheid kan worden gegeven aan geestelijke verzorging in de regio. Dit heeft geresulteerd in een Communicatieplan geestelijke verzorging dat in het vierde kwartaal is uitgevoerd. In 2020 vond een scholing van geestelijke verzorgers plaats en zijn scholingen gegeven aan VVT teams en huisartsen op de kwaliteitsavond van Knooppunt Ketenzorg. Daarnaast is voorlichting gegeven bij o.a. PaTz-groepen en hospices.

Verzorgen Consulten extramurale geestelijke verzorging:

Het proces extramurale geestelijke verzorging wordt operationeel ondersteund door Transmuralis (van aanvraag tot en met betaling). Geestelijk verzorgers verzorgen scholing in de regio en wonen relevante overleggen bij. Op het procesverloop wordt elk kwartaal een kwantitatieve analyse uitgevoerd. Op basis van deze analyse vindt verdere ontwikkeling en verbetering van processen plaats (in het kader van continue verbetering) In 2020 hebben uiteindelijk 360 unieke cliënten in de regio trajecten geestelijke verzorging ontvangen (bestaande uit meerdere consulten).

Cijfers Geestelijke verzorging 2020

Indicator	Uitkomsten	
	2020	2019
Activiteiten		
Totaal aantal trajecten (unieke cliënten)	360	146
Totaal aantal gedeclareerde consulten	1004	365
Gemiddeld aantal consulten per traject	2,79	2,5
Aantal MDO's (uren)	46,5	7
Aantal gegeven scholingsuren	56,8	57,25

Netwerk Cerebro Vasculair Accident (CVA) 2020

Algemeen

Een beroerte of Cerebro Vasculair Accident (CVA) heeft een grote impact op iemands leven en op dat van de omgeving. Het is een plotselinge gebeurtenis en het proces van herstel en revalidatie is vaak intensief en duurt lang. Soms zijn er veel verschillende zorgverleners en voorzieningen nodig om een zo goed mogelijk leven te kunnen realiseren na een CVA.

Elk jaar worden zo'n 40.000 mensen getroffen door een CVA. Dat zijn er ongeveer 110 per dag. Ongeveer 80% van de mensen met een beroerte heeft een herseninfarct. 20% heeft een hersenbloeding.

- in Nederland leven bijna 360.000 mensen met de gevolgen van een hersenbloeding of herseninfarct;
- in 2018 stierven ongeveer 9.200 mensen aan een CVA, zo'n 25 mensen per dag;
- mannen zijn gemiddeld 79 jaar als ze overlijden aan een CVA, vrouwen 84 jaar;
- ongeveer 2 op de 3 patiënten kunnen 3 maanden na hun ziekenhuisopname voor CVA weer zelfstandig leven.
- in Zuid-Holland Noord worden jaarlijks circa 1.000 mensen opgenomen met een CVA;

Het regionale netwerk CVA is opgericht om de (keten)zorg voor patiënten met een CVA verder te verbeteren en te borgen. Het netwerk is gericht op een structurele verbetering van de kwaliteit en de doelmatigheid van zorg aan alle mensen met een CVA en hun naasten, zowel in de acute fase als in de revalidatie- en chronische fase. Het uitgangspunt van de CVA-zorgketen is het verlenen van de juiste zorg, op het juiste moment, door de juiste hulpverlener, op de juiste plaats. Een *samenhangend* zorgtraject voor de CVA-patiënt is noodzakelijk om de zorg voor mensen met een beroerte zo goed mogelijk te organiseren.

Overzicht activiteiten 2020 netwerk CVA

Het CVA-netwerk richt zich op de coördinatie van optimale CVA-zorg met daarbij een efficiënte doorstroom, samenwerking en kennisdeling tussen organisaties en professionals en het ontwikkelen van een netwerkstructuur met daarbij een goede zichtbaarheid naar de CVA-patiënt en de professional.

Het netwerk CVA heeft zich in 2020 allereerst gericht op de monitoring en borging van eerder opgeleverde resultaten van het CVA-netwerk. Dankzij een uitbreiding van financiële middelen kon daarnaast in 2020 hard gewerkt aan verdere verbetering van de keten, voorlichting en informatievoorziening in de regio en de gewenste verbinding van het netwerk met de eerste lijn. Onderstaand vindt u een beknopte opsomming van de door Transmuralis uitgevoerde activiteiten die vanuit het netwerk CVA in 2020 hebben plaatsgevonden.

Verbeteren en borgen van de kwaliteit van de CVA-keten

- Er heeft een evaluatie plaatsgevonden van de werkafspraken binnen het netwerk die zijn vastgelegd in het Regionaal convenant werkafspraken CVA-ketenzorg Zuid Holland Noord. De verbeterpunten zijn uitgevoerd. Een voorbeeld: meer eenduidigheid in de aanmelding en overdracht van de ziekenhuizen naar de centrale zorgverlener.
- CVA-patiënten die met ontslag naar huis gaan ontvangen een informatiebrief "Thuis na een beroerte". Ook is er gewerkt aan een verbeterde overdracht tussen ziekenhuizen en revalidatieafdelingen;

- Transfer- en afdelingsverpleegkundigen monitoren periodiek de goede overdracht van CVA-patiënten van ziekenhuis naar vervolginstelling. Het CVA-dossier in Point is naar aanleiding hiervan verbeterd;
- Er vindt periodiek overleg plaats met de klankbordgroep van managers van netwerkorganisaties en verschillende werkgroepen met professionals in de CVA-keten.

Verbinding met de eerstelijns therapeuten

- In 2020 zijn (met Basalt) voorbereidingen getroffen om in 2021 van start te gaan met Neuronet ZHN. Door de bundeling van krachten kunnen 1e lijns (neuro) paramedici in ZHN zich in 2021 aansluiten bij Neuronet (nu nog regio Den Haag);
- Aansluiting bij Neuronet zorgt voor een betere vindbaarheid van 1e lijns (neuro) fysiotherapeuten, logopedisten en ergotherapeuten. Daarnaast wordt kennis in de regio uitgewisseld en gezamenlijke intervisie georganiseerd. De verbinding van de CVA-keten met de eerste lijn past in de ambities van de Juiste Zorg op de Juiste Plek om zorg waar mogelijk zo dichtbij mogelijk bij cliënt / patiënt te kunnen aanbieden.

Publieksinformatie en Voorlichting

- In 2020 is een geheel nieuwe CVA-informatiegids ZHN opgezet. De content voor deze eerste CVA-informatiegids ZHN (een regionale wegwijzer) is uitgewerkt en afgestemd. Deze Informatiegids komt zowel digitaal als fysiek uit in juni 2021.
- Informatieverspreiding door participatie in diverse regionale en landelijke bijeenkomsten en overleggen en via de nieuwsbrief Transmuralis (8 keer per jaar);
- Patiëntenvereniging Hersenletsel.nl wordt actief betrokken in de werkgroep Centrale zorgverlener met als doel de bekendheid van Hersenletsel.nl bij de patiënt te verhogen.
- Er is in verband met Covid een alternatief programma voor de Dag van de Beroerte ontwikkeld (in plaats van de gebruikelijke jaarlijkse prik- en informatiestands in het LUMC en Alrijne Ziekenhuis). In 2020 vroegen wij aandacht voor de beroerte via verschillende (social) media, waarbij de diverse aspecten rondom een beroerte belicht worden en waarin ook opgeroepen wordt om mogelijke klachten snel met de huisarts te bespreken.
- Er is voor de Dag van de Beroerte een (blijvende) flyer ontwikkeld, een informatiebericht geplaatst op websites en social media en het Leidsch Dagblad publiceerde een geïnitieerd interview over beroerte in coronatijd.

Bijlage 1. Samenstelling Algemeen Bestuur Transmuralis

Transmuralis is een onafhankelijk samenwerkingsverband, dat werkt in opdracht van het bestuur. Het Algemeen Bestuur Transmuralis kende in 2020 de volgende samenstelling:

Mw. A.P. Berkhout-Pos	Voorzitter	Voorzitter raad van bestuur ActiVite
Mw. drs. A.L.R. de Jongh MM MBAH	Secretaris	Voorzitter raad van bestuur Topaz
Dhr. E.A. Hoette	Penningmeester <i>(tot 18 mei 2020)</i>	Voorzitter raad van bestuur GGZ Rivierduinen
Mw. drs. Y.M. Wilders R.A.	Penningmeester <i>(vanaf 18 mei 2020)</i>	Voorzitter raad van bestuur Alrijne Zorggroep
Mw. A.T.M. Asberg	Lid	Voorzitter raad van bestuur Marente
Dhr. J.Y. Brehler	Lid	Algemeen Bestuurder Zorggroep ROHWN
Mw. C.M.M. Ineke	Lid	Voorzitter raad van bestuur Libertas Leiden
Dhr. drs. W. Wiegersma	Lid	Voorzitter raad van bestuur Basalt
Dhr. A.M. van Houten MHA	Lid <i>(vanaf 18 mei 2020)</i>	Voorzitter Raad van Bestuur Zorg & Zekerheid
Mw. F. Kothuis MSc	Lid <i>(vanaf 21 oktober 2020)</i>	Voorzitter raad van bestuur GGZ Rivierduinen
Dhr. Prof. dr. W.J.M. Spaan	Lid <i>(tot 21 oktober 2021)</i>	Voorzitter raad van bestuur LUMC
Dhr. prof. dr. M.J. Schalijs	Lid <i>(vanaf 21 oktober 2021)</i>	Lid raad van bestuur LUMC

Bijlage 2: Medewerkers Transmuralis in 2020

Gedurende het jaar 2020 zijn de volgende 6 medewerkers (circa 4,5 fte) in dienst geweest van de Stichting Transmuralis:

Stefan Fiselier	Directeur
Maaïke Scheffer	Programmaleider Palliatieve zorg Projectleider Geestelijke Verzorging in de thuissituatie
Joan Veldhuizen	Programmaleider Dementie Programmaleider CVA <i>(vanaf 1 oktober 2020)</i>
Louise Crama	Programmaleider CVA <i>(tot 1 oktober 2020)</i>
Liesje Yu	Kwaliteitsfunctionaris
Erica Nobel	Officemanager

Transmuralis
Morssingel 3
2312 AZ Leiden

071 3628220
info@transmuralis.nl